Molenlanden

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	:	Beantwoording commissie vragen financiële stukken Waardlanden
Datum	:	20 juni 2022
Zaaknummer	:	1139088
Portefeuillehouder	:	Johan Quik
Behandelend ambtenaar	:	Iwan van der Velden en Willem Andeweg

Beste commissieleden,

Op 7 juni 2022 zijn de financiële stukken Waardlanden behandeld in de commissievergadering. Wethouder Johan Quik heeft tijdens deze vergadering de toezegging gedaan om u te informeren over de stappen binnen de implementatie van de strategienota. De ambitie van de gemeente Molenlanden voor de komende jaren is vastgesteld in de strategienota 2021-2025 “Samen voor een afvalvrije en schone gemeente”. De raad heeft op 1 juni 2021 ingestemd met het raadsvoorstel nieuw afval- en grondstoffenbeleid en bijbehorende eerder genoemde strategienota. De begroting 2023 geeft financiële invulling aan deze ambitieuze strategienota. Beide stukken zijn als bijlage bij deze Raadsinformatiebrief toegevoegd.
Deze Raadsinformatiebrief geeft naast de toezegging om de Raad te informeren over de stappen die binnen de strategienota gezet worden, duidelijkheid over de te maken kosten, financiële risico’s en daling inwonerstarief van ruim € 29,- per huisaansluiting. In deze raadsinformatiebrief wordt de toezegging ingewilligd en wordt er een toelichting gegeven over de punten waar de commissie behoefte aan heeft.

Informeren Raad voortgang stappen invoering strategienota
De Raad wordt begin juli 2022 middels een Raadsinformatiebrief geïnformeerd over de voortgang om de ambitie van Molenlanden verwerkt in de strategienota te gaan realiseren.
In deze raadsinformatiebrief worden de verschillende gemaakte of nog te maken stappen toegelicht. Vanaf juli 2022 geldt dat de raad frequent aan de hand van een Raadsinformatiebrief op de hoogte gehouden wordt wat de milieuresultaten(aantal kg restafval) zijn en of de strategienotie conform begroting wordt uitgevoerd. Als er wijzigingen optreden melden we dit via Zomernota- of Najaarsnota.

Toelichting vragen/opmerkingen vanuit de commissie vergadering
In de commissievergadering zijn de financiële stukken besproken, waarbij er behoefte is voor meer duidelijkheid over de onderstaande punten. Het punt informeren en monitoring is hierboven al toegelicht.

1. **Inzicht in nieuwe ontwikkelingen, doelen en ambities**

De Raad heeft op 1 juni 2021 ingestemd met de strategienota 2021-2025 “Samen voor een afvalvrije en schone gemeente”. In de strategienota is de ambitie van Waardlanden voor de komende vier jaar verwoord. Het streven is om in 2025 maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar in te zamelen. Om dit streefgetal van 100 kg te realiseren wordt per 1-1-2023 DIFTAR ingevoerd. Het jaar 2022 en al gedeeltelijk in 2021 staat in het teken om de voorbereidingen te treffen, zodat DIFTAR in 2023 ingevoerd kan worden.

2. Een meer realistische inschatting van de kosten

Een belangrijk probleem is de instabiliteit van de grondstofmarkten. En dat is heel bepalend voor de begroting van Waardlanden. Eerst gingen prijzen door COVID soms met tientallen procenten omlaag en dan omhoog (papier) en nu gebeurt dit weer door de oorlog in Oekraïne (staal, brandstof). Door COVID stegen de ingezamelde kilo's heel hard in de eerste lockdown. Daar was de begrotingswijziging in 2021 op gebaseerd. Maar tijdens de tweede lockdown was de stijging minder hard dan verwacht. Naar welk niveau we teruggaan moet nog blijken. De invoering van DIFTAR zal een positieve invloed hebben op de afname van de restafvalstroom maar hoeveel is nog niet bekend. Waardlanden heeft een aanname gedaan op basis van referentiegemeenten, maar daarbinnen zitten enorme verschillen.
In het raadsvoorstel financiële stukken 2021/ 2023 Waardlanden is voorgesorteerd op de vraag om te komen met een realistische inschatting van de kosten. GR Waardlanden wordt verzocht om zo spoedig mogelijk een correcte begrotingswijziging, waarin de actuele in te schatten prijsverschuivingen zijn verwerkt, op te stellen en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraden.

3. Financiële risico’s

De grondslag voor de hoogte van het eigen vermogen en de daarvoor ingestelde reserves komt voort uit de notitie weerstandsvermogen en is vastgesteld door het bestuur van Waardlanden. De benoemde risico’s in de begroting en de daaronder liggende berekening dient de gemaximeerde hoogten van de reserves weer te geven. Meer in reserve aanhouden dan noodzakelijk is niet gewenst. In 2021 is ambtelijk en bestuurlijk aangegeven dat de P&C producten een betere beschrijving en analyse moeten krijgen. Dit zou worden opgepakt in 2022. De onderbouwing en berekening van het weerstandsvermogen is daar ook een onderdeel van. Het bestuur zal eind 2022 een nieuwe notitie Weerstandvermogen vaststellen.

In de voorliggende begroting van 2023 is de weerstandsratio berekend op 1,18 en dit voldoet dus aan het minimum van ten minste 1,0 (er zijn meer reserves aanwezig dan benoemde risico's). Dit getal is inclusief de toevoeging vanuit de jaarrekening 2021 van € 83.425.

Het uitgangspunt zou moeten zijn dat alle financiële consequenties zijn vertaald in de begroting. Bedragen die niet zijn opgenomen dienen te worden benoemd als risico's. Waardlanden berekend de kosten van inzameling en verwerking 1 op 1 door aan de deelnemende gemeenten, Deze kosten zijn doorberekend in de begroting, het tarief wordt vervolgens afgevlakt door de

voorziening. Vanwege regelgeving moet de begroting voor 2023 al vroeg, in februari van het jaar ervoor, worden opgeleverd. Deze verplichting zorgt bij veel gemeenschappelijke regelingen voor problemen omdat dit te vroeg in het jaar is. Het gebeurt daarom meer dan eens dat een begrotingswijziging moet plaatsvinden. Het grootste risico voor Waardlanden zit in de bedrijfsvoering. Overigens hebben de huidige marktomstandigheden ook grote voordelen. De grondstofprijzen zijn zo hoog dat Molenlanden over 2021 een flinke meevaller had op de kosten van verwerking. Waarschijnlijk zal dit over 2022 ook het geval zijn. Nadelige risico's in 2023 vanwege hoge inflatie zullen dus ook positieve risico's hebben.

4. Daling inwonerstarief

De stelling dat Waardlanden de tarieven verlaagd terwijl de kosten alleen maar stijgen op dit moment is geen juiste beredenering, we leggen hieronder uit hoe het zit :

- In de begroting 2023 is aangegeven dat de tarieven van gemeenten met DIFTAR een stuk lager liggen dan gemeenten die hier niet voor hebben gekozen, dit is terug te zien in de tariefstelling die is opgenomen in de begroting 2023;
- Het tarief in daalt in 2023 t.o.v. 2022 voor Molenlanden met € 29,40 maar dit is geen besparing. Dit heeft te maken met het feit dat 2022 een piekjaar is met hogere lasten door de eenmalige implementatiekosten rondom DIFTAR;
- In het gemeentelijk raadsvoorstel- en besluit van 1 juni 2021 is voor jaarschijf 2022 een eenmalige tariefsverhoging gepresenteerd van € 32,60. Dit werd met name veroorzaakt door de eenmalige implementatiekosten van het nieuwe afvalsysteem. De raad van Molenlanden heeft toen besloten deze eenmalige investeringslasten niet af te wenden op de burger maar middels een onttrekking aan de algemene reserve en een storting in de voorziening afvalstoffenheffing deze lasten te compenseren;
- de kosten zijn zodoende niet op de burger afgewend maar verdisconteerd (en afgevlakt) middels de voorziening afvalstoffenheffing. De lagere lasten en toekomstige besparingen moeten dus weer terug naar de voorziening afvalstoffenheffing. (we beschikken op dit moment dus al over de mogelijkheid te kunnen egaliseren);
- 2023 is feitelijk weer een ‘normaal’ jaar waarbij er geen sprake is van een hoge piek door middel van eenmalige kosten;
- Indien het nieuwe afvalsysteem ‘netto’ gezuiverd wordt uit de begroting 2023, dan zie je dat er wel degelijk sprake is van een stijging. Waardlanden geeft aan dat het gaat om € 6,74 en dit zit vooral in een stijging van de kosten rondom de bedrijfsvoering.

Macro-economische ontwikkelingen

De huidige samenloop van omstandigheden waarbij er sprake is van een enorm lage rente en zeer hoge inflatie is zeer waarschijnlijk een situatie die niet lang in stand gehouden kan worden. Inmiddels nemen centrale banken maatregelen om de rente te verhogen en de inflatie te beteugelen. Een realistische begroting maken voor 2023 op basis van informatie in april 2022 is nagenoeg onmogelijk. Pas eind 2022 zullen we zien wat de mondiale economische ontwikkelingen zijn en wat dit voor 2023 zal betekenen. Het is daarom ook zeer waarschijnlijk dat veel verbonden partijen met begrotingswijzigingen zullen komen. Deze zijn dan in ieder geval gebaseerd om meer realiteit en realisme.

5. Tarieven 2023

De afvaltarieven worden in het raadsvoorstel verordening afvalstoffenheffing kenbaar gemaakt. Dit voorstel wordt in december 2022 aan de Raad ter goedkeuring voorgelegd. Voor 2023 betekent dat er gewerkt gaat worden met een vast tarief per aansluiting en een variabel tarief voor het aanbieden van de minicontainer restafval of storten op de ondergrondse restafval container.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Molenlanden,

De secretaris,	De burgemeester,
Leon Anink	Theo Segers

CC: de leden van de gemeenteraad Molenlanden

Bijlage 1: Raadsvoorstel nieuw afval- en grondstoffenbeleid
Bijlage 2: Strategienota 2021-2025 “Samen voor een afvalvrije en schone gemeente”